

PRIPAJANJE ŠKOLA U KARAŠEVU

luni, 23 aprilie 2018

Po evši sa školskom godinom 2018.-2019. svi u enici iz Karaševa e poha ati nastavu isklju ivo u zgradi Dvojezi ne rumunjsko-hrvatske gimnazije.

Radi velikog deficita i da bi se uštedjelo na novcu, odleno je zatvaranje školske zgrade tzv. Donje škole i djelomi no zatvaranje školske zgrade u centru sela, s time što e u ovom drugom objektu i nadalje funkcionirati vrti . I jedna i druga podru ne su škole iz Karaševa koje ve dugo vremena djeluju u sastavu Dvojezi ne gimnazije. Zbog nedovoljnog broja u enika u objema školama se je zadnjih godina izvodila kombinirana nastava, to jest nekoliko u enika iz jednog razreda slušali su zajedno nastavu s nekoliko u enika iz drugog razreda pa ak i tre ega, ovisno o tome kako su razredi bili iskombinirani.

Premještanjem u enika u zgradu Dvojezi ne gimnazije racionalizirat e se troškovi, smatra ravnateljica gimnazije, jer je preskupo i nepotrebno imati na jednom malom prostoru toliko malih škola. Me utim, u enici od prvog do etvrtog razreda ne e dobiti ništa jer e biti i nadalje primorani pratiti nastavu u specifi nim uvjetima, u kombiniranim odjeljenima od dva ili tri razreda u istoj u ionici, gdje svakome razredu pripada svega 15 minuta od predvi enih 50 minuta u normalnim okolnostima. Preostalo vrijeme u enici e pokriti individualnim radom i pokušati ostati koncentrirani sve dok u istoj u ionici u iteljica podu ava u enike drugih razreda. Kvaliteta izvo enja nastave ne e biti ni im poboljšana, to je izvjesno, isto kao što je izvjesno da nijedan u itelj ne mora biti zabrinut da e ostati bez posla.

U karaševskoj op ini kombinirana nastava je bila u modi u Jabalu, gdje je jedna u iteljica predavala kombiniranom odjeljenju u kojemu su bili u enici svih razreda od prvog do etvrtog. Takva nastava u Jabalu je trajala sve do prije nekoliko godina, kad se škola zbog nedostatka dovoljnog broja u enika za formiranje razreda zatvorila, a neki u enici su zatim došli u karaševsku školu, gdje su se opet suo ili s manama omraene kombinirane nastave, dok su se drugi, istina, malen broj, naprosto orijentali za neke škole iz obliznjeg grada Ri ice. Kombinirana nastava u svim našim mjestima i pripajanje škola posljedica su negativnog prirodnog prirasta i masovnog iseljavanja ljudi u zemlje Europske unije, prije svega u Austriju i Njema ku, gdje vide svjetlije ekonomske perspektive i bolju budonost.

Ne tako davno, sve do devedesetih godina prošloga stolje a, bilo je znatno druga ije u našim školama. U Karaševu je u to doba bilo preko dvadeset u enika u svakom razredu, kao posljedica spleta pozitivnog prirodnog prirasta i odluke komunisti kog režima o zatvaranju granica. Svi su ljudi bili na okupu, granice su bile zabarikadirane, svi su ljudi imali mnogo djece. Jer, na kraju krajeva, ljude u svojoj državi i mjestima gdje žive može održati ili jedan diktatorski režim kakav je bio u nas do 1989. godine ili pak kulturni nivo sredine u kojoj doti ni ljudi žive, odnosno vitalnost zajednice da sprije i iseljavanja i sposobnost asimiliranja potencijalnih pridošlica. Odnos broja ro enih i broja umrlih u jednom periodu ne može nam pružiti objektivnu sliku demografske evolucije zajednice ako ne uzmemo u obzir i broj iseljenih u tom istom periodu.

Nakon pada komunisti kog režima broj školske djece u Karaševu postepeno se spuštao da bi se stiglo do situacije kakva je danas. Iz naših mjesta se više ne odlazi kao devedesetih godina prošloga stolje a, kad su odrasli išli na privremeni rad u Hrvatsku i uvijek su se vra ali svojim obiteljima. Sada odlaze itave obitelji, i mladi i stari, s kristalno jasnim i preciznim ciljem da se ne vrata nikada. Ili, eventualno, kad u u u penziju. Da su bili našli smisao života ovdje, u svojem mjestu, ne bi im bilo ni na kraju pameti oti i drugdje. Naša zajednica je pala na iznimno važnom postkomunisti kom ispitu, nakon što su se otvorile granice, kada nije manifestirala dovoljnu vitalnost da zaustavi svoje ljude i odre enu privla nost da asimi-lira druge. I to je ista istina. Demografiju održava dobra ekonomska perspektiva, više od broja poro aja, a u nas nema investitora, nema radnih mjesta, a i pla e, onoliko koliko jesu, doista su skromne. Uostalom, svaka zajednica ima iseljenike i useljenike po vlastitoj mjeri, ekonomskoj i kulturnoj, i onakve ljude kakve zasluuje.

U konstelaciji snaga kakva je u Karaševu, nije nikakvo iznenađenje ili čudo da nam se zatvaraju škole. Obje škole su možda mogle funkcionirati još jednu, isto kao što je deveti razred Dvojezi ne gimnazije funkcionirati i u školskoj 2018.-2019. godini unatoč nedovoljnom broju učenika za formiranje razreda, a samo zahvaljujući i naporima predsjednika Zajedništva Hrvata Slobodana Gere za održavanje Dvojezi ne gimnazije i velikoj dozi dobre volje Ministarstva obrazovanja Rumunjske kada su u pitanju manjinske škole.

Međutim, više nije niti toliko važno kako će biti u narednoj školskoj godini, koliko je važno što će biti nešto kasnije, u bliskoj budućnosti. Prema svim indicijama, stvari će ići samo nagore, postoji imanentni rizik da se u sljedećim godinama iskombiniraju razredi od petog do osmog i definitivno zatvore razredi srednje škole Dvojezi ne gimnazije, koja je tek prošle godine učila u mladu zrelost i proslavila dvadesetu obljetnicu od osnivanja. Županijski školski inspektorat ima svoju strategiju i gleda kako učestjeti, ne zanimaju ga naša problema i prioriteta.

Čak i u malim mjestima potencira odlazak ionako malobrojnog stanovništva iz ruralne sredine u urbane ili negdje drugdje te dovodi u pitanje samu egzistenciju mjesta. Jer škole su u malim mjestima poput oaza u velikim pustinjama, osmijeh školske djece animira selo kao voda pustinju. Naša je velika sreća što uvijek imamo Dvojezi ne gimnaziju.

Ivan Dobra